

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CIEPŁOWODY ZA 2023 ROK

Spis treści.....	1
Wstęp.....	2
Misja, założenia strategii.....	4
Opis zrealizowanych działań w 2023 r.	4
Cel 1 : Pomoc osobom i rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych.....	4
Cel 2 : Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.....	5
Cel 3 :Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego.....	8
Cel 4 : Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo.....	9
Cel 5 : Przeciwdziałanie uzależnieniom.....	11
Cel 6 : Ochrona przed przemocą w rodzinie.....	14
Cel 7 : Działania na rzecz osób starszych.....	19
Rekomendacje.....	20
Podsumowanie.....	22

Wstęp:

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wymogiem ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, która w art. 17 ust.1 pkt 1 mówi :

„Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu objęcie wsparciem osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie optymalnych warunków funkcjonowania społeczności lokalnej.

Celem niniejszej strategii jest minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, a także integracja społeczna i zawodowa grup wykluczonych lub dyskryminowanych poprzez opracowanie lokalnych programów i możliwości aplikowania do dysponentów środków finansowych.

Do najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego należą rodziny, w których występują następujące zjawiska:

osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
trudności wychowawcze z dziećmi ze środowisk zaniedbanych,
ofiary patologii życia rodzinnego,
osoby chore psychicznie,
osoby niepełnosprawne,
osoby długotrwale bierne zawodowo,
osoby przewlekłe chore,
osoby starsze i samotne,
osoby samotnie wychowujące dzieci,
osoby mające problem z uzależnieniem,
przemoc fizyczna, psychiczna,

Zjawiska takie jak: ubóstwo rodzin i osób zwłaszcza starszych, bezrobocie, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, uzależnienia i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej jaką stanowi gmina.

Strategia jest ukierunkowana na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą w gminie oraz takimi instytucjami jak: oświata, służba zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Mocne i słabe strony oraz zagrożenia i szanse w gminie Ciepłowody :

Mocne strony: otwartość osób decyzyjnych na nowe rozwiązania, kwalifikacje kadry pracującej Ośrodka pomocy Społecznej, Oświaty, Ośrodka Zdrowia, możliwość korzystania z poradnictwa prawnego i psychologicznego, praca organizacji pozarządowych Caritas, Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Ciepłowodzki Klub Seniora szeroko prowadzona profilaktyka przez Ośrodek Zdrowia, Komisję do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zaspokajanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi, duży wachlarz zajęć pozalekcyjnych w szkole, bezpieczeństwo uczniów - monitoring, wymiana doświadczeń między pokoleniami- promocja środowiska przez Klub Seniora, Koło Gospodyń Wiejskich, nowe świetlice wiejskie, pozyskiwanie środków unijnych, stołówka szkolna- dożywianie dzieci, lokalny klub sportowy, rozwinięty zakres usług opiekuńczych, dostęp do Internetu, fundusz sołecki.

Słabe strony: bezrobocie, wzrost ilości osób niepełnosprawnych, starzenie się mieszkańców, wzrost liczby osób przewlekle chorych, brak lokali socjalnych, bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej, nasilające się zjawisko brania narkotyków, dopalaczy oraz alkoholizmu, niż demograficzny, migracja mieszkańców, brak usług medycznych w tym specjalistycznych, limity Narodowego Funduszu Zdrowia, mały sponsoring, zwiększa się liczba uczniów o indywidualnych potrzebach edukacyjnych, brak świetlicy działającej po lekcjach w poszczególnych sołectwach,.

Zagrożenia: choroby przewlekłe, niepełnosprawność, spadek liczby osób w wieku aktywności zawodowej, migracja, problemy emocjonalne dzieci i młodzieży, wzrost chorób społecznych, brak mieszkań socjalnych, spadek zatrudnienia, wysoka inflacja.

Szanse : poprawa rynku pracy, możliwość pozyskiwania środków unijnych, możliwość rozwoju w różnych kierunkach młodzieży szkolnej, możliwość korzystania z poradnictwa psychologicznego i prawnego, rozwój agroturystyki, większa świadomość społeczna, możliwość udziału w dobrach kulturalnych.

W skład zespołu monitorującego strategię powołani zostali przez Wójta Gminy Ciepłowody :

Ewa Trasper - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach,
Magdalena Tęsna- Pitner - Sekretarz Gminy,
Beata Lupa - Dyrektor Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Ciepłowodach,
Ewa Bębenek-pedagog w ZSP w Ciepłowodach,
Ewelina Rosa - Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Katarzyna Król- Specjalista pracy socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach.

Ewaluacja oparta jest na danych uzyskanych z bieżącej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy, Szkoły, Przedszkola, Biblioteki, Zakładu Opieki Zdrowotnej, Policji oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego. Instytucje te pracują z grupami szczególnego ryzyka, wobec których przypisano w Strategii cele operacyjne oraz poszczególne działania. Źródłami dodatkowymi są materiały: sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za 2023 rok, sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2023 r., sprawozdanie

z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Ciepłowody za 2023 r., sprawozdanie ze wsparcia rodziny za 2023 r., sprawozdanie z ochrony zdrowia psychicznego za 2023 r., sprawozdanie z dożywiania i programu osłonowego za 2023 r.

Misja: rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, zabezpieczenie potrzeb społeczności lokalnej poprzez stworzenie warunków rozwoju i prawidłowego funkcjonowania systemu wsparcia społecznego.

Założenia strategii na lata 2019-2034 przedstawiają następujące cele:

1. Pomoc osobom i rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych,
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
3. Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego,
4. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo,
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom,
6. Ochrona przed przemocą w rodzinie,
7. Działania na rzecz osób starszych,

Opis realizowanych działań w 2023 r.:

Cel 1 : Pomoc osobom i rodzinom w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych

W ubiegłym roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach tak jak dotychczas realizował między innymi zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając świadczeń pieniężnych, pomocy usługowej, pracy socjalnej, pomocy rzeczowej i wsparcia środowiskowego.

W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w gminie Ciepłowody nie koncentruje się jedynie na udzielaniu wsparcia materialnego. Nastawia się na wzmocnienie i aktywizację w rozwiązywaniu problemów osób i rodzin poprzez prowadzenie pracy socjalnej. Ścisłe współdziałanie ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy oraz angażowanie środowiska lokalnego w rozwiązywanie problemów wzmacnia efektywność prowadzonej pracy socjalnej. Współdziałanie wszystkich podmiotów powołanych do rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania ich powstawaniu, sprzyja tworzeniu lokalnych koalicji, budowaniu systemów wsparcia, zwiększaniu skuteczności udzielanej pomocy i pełniejszemu zaspokajaniu potrzeb społecznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej przede wszystkim realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej

podstawie, w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, a także integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem.

W 2023 roku Ośrodek realizował zadania własne gminy i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz koordynował realizację zadań ujętych w gminnych programach.

Głównym zadaniem Ośrodka jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

- 1) wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) realizacja rządowych programów pomocy społecznej.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował także przekazane mu zadania wynikające z innych ustaw:

- 1) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych,
- 3) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 4) należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 5) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 6) przyznawanie „Kart Dużej Rodziny” ,
- 7) prowadzenie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego
- 8) prowadzenie obsługi techniczno -organizacyjnej GKRPA,
- 9) wydawanie zaświadczeń do Programu " Czyste powietrze "
- 10) pomoc obywatelom Ukrainy

Cel 2 : Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Na terenie Ośrodka w 2023 roku odbywały się konsultacje u psycholog, w III i IV czwartek miesiąca w godzinach 9.00 do godziny 12.00. Konsultacji udzielano : dzieciom z problemami, rodzicom mającym problemy opiekuńczo wychowawcze z dziećmi, rodzicom którzy są nieprzygotowani do pełnienia roli rodzica.

Razem z poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) w 2023 roku skorzystało 23 osoby.

W indywidualnych przypadkach udzielano porad prawnych . Porad prawnych udzielał radca prawny zatrudniony w Urzędzie Gminy.

W 2023 r. działał Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób mających problem z uzależnieniem i ich rodzin.

Konsultacje odbywały się w pierwszy i ostatni piątek miesiąca od godziny 14 do 15.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach obejmuje swoim wsparciem populację osób chorujących psychicznie. Często to właśnie dzięki pomocy i zaangażowaniu pracowników Ośrodka osoby te mają możliwość uczestnictwa w życiu społecznym.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego został przyjęty uchwałą Rady Gminy Ciepłowody z dnia 29 grudnia 2023 r. Nr 323/LXI/23 na lata 2023-2030.

Głównym celem opracowanego Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla mieszkańców Gminy Ciepłowody jest jego realizacja poprzez :

1) promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, tutaj :

upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, zapobieganie zaburzeniom psychicznym, zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

2) Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnię psychologiczno- pedagogiczną, przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno- pedagogicznej, tutaj:

upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej, upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego, aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi, skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

3) zapewnienie innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,

Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej ze służbami opieki psychiatrycznej oraz z lekarzami rodzinnymi.

4) aktywizacja zawodowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

5) wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnię psychologiczno- pedagogiczną przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno- pedagogicznej.

Szkoła wypełnia zadania własne w zakresie dożywiania dzieci oraz stara się pozyskiwać środki potrzebne na ten cel. Posiłki dla dzieci są refundowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Zespół „Caritas”. W ramach tych środków dzieci i młodzież otrzymują ciepły posiłek w szkolnej stołówce.

W II semestrze roku szkolnego 2022/2023 był organizowany w szkole Dzień Bezpieczeństwa i Zdrowia. Uczniowie wzięli udział w pogadankach przeprowadzanych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śl. Obchodziliśmy w szkole Dzień Bezpiecznego Internetu, Dzień Walki z Depresją, Dzień Zdrowia oraz Dzień Kolorowej Skarpetki. Były realizowane treści profilaktyczno-wychowawcze na godzinach wychowawczych oraz zajęciach realizowanych przez pedagoga i psychologa w ramach zastępstw za nauczyciela. Poruszano zagadnienia dotyczące tematyki asertywności i szacunku dla drugiego człowieka oraz budowania poczucia własnej wartości, samooceny. W ramach realizowanej kampanii ogólnopolskiej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” uczniowie korzystali podczas zajęć z materiałów dydaktycznych i wzięli udział w konkursie plastyczno-literackim, co zaowocowało otrzymaniem nagród dla tychże uczniów.

W szkole w I semestrze roku szkolnego 2023/2024 był organizowany Dzień Bez Przemocy, Dzień Zszarganych Nerwów oraz Dzień Życzliwości. Uczniowie szkoły podstawowej klas I-III i przedszkolaki obejrzelili spektakl profilaktyczny wystawiony przez aktorów Teatru Króla pt. „Przygody zazdrosnego Liliputka”, a uczniowie klas starszych spektakl pt. „W sieci”. Odbyły się konkursy, prelekcje z policjantami dla dzieci przedszkolnych i uczniów.

Ponadto pedagog, pedagog specjalny i psycholog prowadzą dla dzieci i rodziców poradnictwo indywidualne oraz zajęcia, które mają na celu niwelowanie zagrożeń związanych z uzależnieniem od różnych form i używek, kształtowanie prawidłowych postaw społecznych. Były to zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, terapeutyczne. Odbywają się godzinne konsultacje nauczycieli i specjalistów dla uczniów oraz rodziców. W szkole działała świetlica środowiskowa, biblioteka publiczna i multimedialna czytelnia.

Szkoła dużą wagę przywiązuje do zagadnień dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa. Wspiera rodziny niewydolne wychowawczo poprzez monitorowanie uczęszczania dziecka do szkoły, jego funkcjonowania na terenie placówki oraz interweniowanie w przypadkach zaniedbań. Odbywają się wówczas rozmowy wychowawcy, pedagoga i psychologa z rodzicami ucznia, bądź uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze. Szkoła w przypadku nie wywiązywania się uczniów i rodziców z zaleceń zawiadamia odpowiednie do tego instytucje (Sąd Rodzinny, Ośrodek Pomocy Społecznej, kurator sądowy, asystent rodziny, Policja). Uczniowie z w/w dysfunkcjami są kierowani na zdiagnozowanie w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Pedagog, pedagog specjalny i psycholog przeprowadzają wśród uczniów i rodziców stałą akcję prewencyjno-informacyjną na temat szkodliwości alkoholu i środków psychotropowych, zagrożeń zdrowia psychicznego.

Ośrodek Zdrowia w zakresie ochrony zdrowia psychicznego posiada stale dostępne materiały informacyjne oraz ulotki i broszury dotyczące promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej polegała na przekazywaniu informacji odnośnie pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Wystawianie przez lekarzy wniosków na usługi

opiekuńcze oraz skierowań do odpowiednich Domów Pomocy Społecznej. Opieka Pielęgniarki Środowiskowej nad pacjentami polegająca na kontroli przyjmowanych leków, w razie konieczności dostarczane były recepty do domu pacjenta wymagającego leczenia.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z urzędem pracy w zakresie rozpowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach. Ośrodek ma zawartą umowę w sprawie udostępniania danych osobowych pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Ząbkowicach Śl. a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ciepłowodach na rzecz partnerskiej współpracy przy korzystaniu z platformy komunikacyjnej umożliwiającej dwukierunkową wymianę danych dotyczących beneficjentów obszaru rynku pracy i pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stały nabór kandydatów do bazy opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Ośrodek także zachęca rodziny do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Pomoc i wspieranie tych rodzin wyrażać się będzie przyjęciem na siebie roli RODZINY WSPIERAJĄCEJ.

Cel 3 : Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego

Zauważalny jest wzrost liczby osób dorosłych legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, które nie nabyły uprawnień do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy. Osoby wymienione korzystają z zasiłków stałych z tut. Ośrodka jeżeli dochód tych osób lub dochody na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego. W ostatnich latach można było zaobserwować wzrost zapotrzebowania mieszkańców gminy na dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach zgłosił się do projektu pt. "System Obsługi Wsparcia Finansowanego ze środków PFRON", mającego na celu usprawnienie procesu aplikowania o środki PFRON za pomocą ogólnopolskiego systemu informatycznego SOW.

System Obsługi Wsparcia to nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą składać wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON będące w gestii Jednostek Samorządu Terytorialnego, po raz pierwszy bez wychodzenia z domu.

Wzrasta liczba osób wypożyczających używany sprzęt rehabilitacyjny (wózki inwalidzkie, chodziki, łóżka ortopedyczne). Można stwierdzić, że problem osób niepełnosprawnych stanowi jedną z ważniejszych kwestii społecznych na terenie Gminy Ciepłowody.

Problemami osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ciepłowody zajmują się :
OPS
PCPR

Ośrodek Zdrowia
Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Skoroszowicach
Stowarzyszenie Świętego Celestyna w Mikoszowie

Działania wymienionych instytucji i organizacji społecznych zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, likwidowanie barier architektonicznych, rehabilitacji, integracji ze środowiskiem.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stałą aktywizację rodzin osób niepełnosprawnych na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, zapewnienia opiekę osobom niepełnosprawnym w środowisku domowym, świadczenie usług opiekuńczych

Zadania z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy realizuje Gminny Ośrodek Zdrowia, który realizuje bezpłatne świadczenia medyczne i pielęgniarские w oparciu o kontrakty zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Ciepłowodach zabezpiecza opiekę medyczną dla mieszkańców Gminy Ciepłowody, a także innych okolicznych miejscowości pacjentów zdeklarowanych do lekarzy POZ oraz pielęgniarки środowiskowej.

Zadania z zakresu ochrony zdrowia realizowane są przez udzielanie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej rozumianej jako:

- opiekę lekarską dla dzieci i dorosłych,
- opiekę pielęgniarską środowiskowo-rodzinną dla dzieci i dorosłych,
- opiekę położnej dla kobiet i noworodków,
- opiekę pielęgniarską w środowisku nauczania i wychowania,

W odniesieniu do powyższego wykonywane są:

- badania i porady lekarskie,
- leczenie pacjentów,
- rehabilitacja lecznicza,
- opieka nad kobietą ciężarną oraz noworodkiem,
- szczepienia ochronne i inne działania profilaktyczne,
- działania diagnostyczne i analityki medycznej,
- opieka nad zdrowym dzieckiem,
- pielęgnacja chorych,
- orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia pacjentów,
- zapobieganie powstawaniu urazów i chorób poprzez działania profilaktyczne,
- czynności z zakresu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Cel 4 : Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem, zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Powyższe cele realizowane były w 2023 roku następująco:

- wywiad środowiskowy w rodzinie, pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu

deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci,
- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym
oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologiem w celu
sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

-zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy
o pomocy społecznej.

-w ZSP w : wspieranie uczniów mających problemy z nauką(konsultacje, zajęcia
wyrównawcze, praca z nauczycielem, pomoc pedagoga, logopedy, psychologa,
poradnictwo specjalistyczne, praca z rodzicem dziecka); wspieranie i promocję
uczniów uzdolnionych ; Uczniowie otrzymali stypendia szkolne za wyniki w nauce
i osiągnięcia sportowe za I i II semestr.

-stypendia szkolne przyznawane dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy
znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów
na osobę w rodzinie w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie,
niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak
umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub
narkomania, a także gdy uczeń pochodzi z rodziny niepełnej.

- Rzeczywista liczba osób objętych programem w 2023 r. wyniosła 25 osób.
Koszt programu w 2023 wyniósł 11 190,00 zł, z tego 4 594,00 zł środki własne,
6 596,00 dotacja Wojewody Dolnośląskiego.

W 2023 r. istniał program osłonowy w rozumieniu art.17 ust. 2 pkt.4 ustawy
o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze
obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art.17 ust 1 pkt 3
i pkt14 ustawy o pomocy społecznej. Program był utworzony i przyjęty przez Radę
Gminy Ciepłowody uchwałą Nr 37/V/19 z dnia 25 stycznia 2019 r. w sprawie
ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc
gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023.

W ramach programu wsparcie mogły otrzymać:

- 1.dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2.uczniowie do czasu ukończenia nauki w szkole ponadpodstawowej

-kolonie letnie – z wypoczynku letniego nad morzem w okresie wakacji skorzystało
6 dzieci. Organizatorem wypoczynku było Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.
Kolonie letnie odbywały się w miejscowości Międzywodzie w Ośrodku
Wypoczynkowo- kolonijnym „ Bursztyn” od 05 sierpnia 2023 roku do 18
sierpnia 2023 roku.

-umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny- zatrudniony
pracownik na stanowisku asystenta rodziny objął diagnostyką rodziny, sporządził
indywidualny plan pracy z rodzinami. Asystent spotyka się z rodziną w domu
rodziny oraz czasem towarzyszy członkom rodziny do instytucji. Prowadzi
dokumentację, planuje z rodziną, co i jak zrobić oraz pisze sprawozdania
z wykonanych działań. Współpracuje z innymi pracownikami różnych instytucji
szkołą, ośrodkami zdrowia, poradniami specjalistycznymi, sądem. Pomocy w 2023
roku udzielono 5 rodzinom. ,

- dostęp do konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, radcy prawnego, konsultanta ds. uzależnień.
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin poprzez udział w szkoleniach,
- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych,
- motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji,
- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w prawidłowym funkcjonowaniu.
- organizowanie i finansowanie warsztatów zajęć profilaktycznych w szkołach i świetlicach,
- oferty zajęć w pracowniach warsztatowych w budynku GOKiP oraz na świetlicach wiejskich.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych
- udzielenie pomocy rodzinom w postaci: konsultacji prawnych, pomocy w formułowaniu pozwów i pism procesowych (pomoc udzielana w ramach działalności OPS),
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców:
- mobilizowanie do naprawy zaniechanych kontroli lekarskich;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej

Cel 5 : Przeciwdziałanie uzależnieniom

W 2023 r. została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Ciepłowody. Raport prezentuje wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Ciepłowody, skupiając się na podstawowych problemach społecznych związanych z nadużywaniem substancji takich jak alkohol, nikotyna, dopalacze, narkotyki, oraz uzależnieniami behawioralnymi. Dodatkowo, raport analizuje

postawy społeczne wobec tych zjawisk.

Na podstawie uzyskanych wyników ankietowych można stwierdzić, że jednym z kluczowych problemami dla ankietowanych są dostęp do opieki zdrowotnej, co zostało zaznaczone przez **69,6%** mieszkańców jako duży lub bardzo duży problem.

Ponadto, większość respondentów zidentyfikowała sytuację zatrudnienia jako duży lub bardzo duży problem, stanowiąc **60,7%** badanych.

Warto zwrócić uwagę, że ponad co piąty mieszkaniec gminy tj. **26,7%** także wskazuje na duży lub bardzo duży problem, jeśli chodzi o alkoholizm.

Wyniki badania wskazują, że mieszkańcy gminy Ciepłowody, ponad połowa **62,5%** deklaruje, że nie pije alkoholu w ogóle lub pije tylko kilka razy w roku.

Natomiast, prawie jedna trzecia mieszkańców gminy **32,2%** przyznaje, że spożywa alkohol kilka razy w miesiącu lub kilka razy na kwartał.

Przy czym niewielki odsetek osób **17%** spożywa od 3 do 5 porcji alkoholu, a **66%** deklaruje że spożywa tylko 1-2 porcji.

Jako ciekawostkę należy wspomnieć że jedna z badanych stwierdziła że w przeszłości był większy problem z alkoholizmem w gminie niż teraz i można to odnieść do wyników ankiety.

W następnej kolejności należy zwrócić uwagę, że większość respondentów **60,7%** uznaje picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie za zjawisko marginalne lub nie istniejące w ich społeczności. Natomiast szczególnie warto zaznaczyć że **23,2%** uważa że niepełnoletni piją tylko małe ilości pod kontrolą rodziców. Wskazuje to na potrzebę edukacji opiekunów w tym zakresie.

Oceny dotyczące występowania problemu narkotyków i dopalaczy to kwestia nieco większej skali występowania, za problem społeczności uważa to **28,5%** ankietowanych dorosłych.

Co do świadomości miejsc, gdzie uzależnieni lub ich rodziny mogą uzyskać pomoc, prawie to **53,6%** respondentów nie jest świadomych istnienia takich miejsc pomocy.

92,9% respondentów wskazało, że w swoim życiu nie spróbowało mocniejszej substancji psychoaktywnej niż alkohol. Natomiast **35,7%** respondentów uważa, że w ich otoczeniu łatwo jest nabyć substancje psychoaktywne, które nie są zalegalizowane przez prawo.

Ankietowani w badaniu wskazywali **16,1%**, że jeśli byli świadkami używania substancji psychoaktywnych to była to najczęściej marihuana lub haszysz, mniejsza część z tych ankietowanych wskazała na mocniejsze substancje)

Większość respondentów **48,1%** uważa zdecydowanie, że młodzież szkolna ma styczność z substancjami psychoaktywnymi.

W kontekście przemocy domowej mieszkańcy gminy Ciepłowody udzielili następujących odpowiedzi: **28,6%** respondentów potwierdza, że ktoś w ich rodzinie lub sąsiedztwie doświadczył przemocy.

Warto zauważyć, że **23,2%** badanych jest niepewnych lub nie potrafi określić, czy ktoś z ich otoczenia doświadczył przemocy.

Co więcej, **35,7%** respondentów nie jest pewnych, czy istnieje wsparcie dla ofiar przemocy domowej, a podobny odsetek **28,6%** nie zdaje sobie sprawy z dostępności takiego wsparcia.

Z wyników odpowiedzi mieszkańców wynika również, że **12,5%** było świadkami przypadków przemocy wobec dzieci w swojej społeczności lokalnej.

d) Tylko **10,7%** respondentów zadeklarowało korzystanie z urządzeń elektronicznych przez 3-4 godziny, natomiast **12,5%** osób używa tych urządzeń przez ponad 4 godziny dziennie.

Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań jest prowadzona w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Opracowany Program jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie. Ma on na celu działania profilaktyczne

i naprawcze zmierzające do zapobiegania powstawania nowych problemów związanych z alkoholem, narkomanią, przemocą w rodzinie, adresowany jest do całej społeczności lokalnej.

Program finansowany jest z budżetu gminy ze środków pochodzących z wpłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydawane są wyłącznie na realizację programu, a dotyczą działań prowadzonych dla społeczności w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie. Realizacja Programu w 2023 roku przedstawiała się poprzez następujące działania na które wydatkowano środki finansowe:

Na wydatki te złożyły się:

1. Koszty na działania priorytetowe czyli na profilaktykę dzieci i młodzieży:
 - a) sfinansowanie warsztatów edukacyjnych dla rodziców w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Ciepłowodach;
 - b) sfinansowanie spektakli profilaktycznych dla uczniów;
 - c) zakup gier profilaktycznych dot. profilaktyki narkomanii;
 - d) zrealizowanie programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Ciepłowodach.
 - e) pokrycie kosztów dożywiania dzieci (gorący posiłek) w szkole i przedszkolu – 8 dzieci,
 - f) dofinansowanie do zakupu materiałów potrzebnych na świetlicę (art. papiernicze),
 - g) opłacenie obozu terapeutycznego dla osoby utrzymującej wieloletnią abstynencję oraz osobę współuzależnioną – córkę(Pomysk Wielki na Kaszubach),
 - h) zakup materiałów profilaktycznych, dot. uzależnień (narkomania, alkohol),
2. Udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
3. Prowadzenie świetlic środowiskowych – wychowawczej i sportowej (pokrycie kosztów zatrudnienia nauczycieli w świetlicy),

4. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego (opłacenie wynagrodzenia dla psychologa i psychoterapeuty).
5. Opłacenie „namiotu profilaktyczno - edukacyjnego” podczas dożynek gminnych.
6. Szkolenie członków Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego.
7. Dofinansowanie do świadczenia usług zdrowotnych (profilaktycznych) dla mieszkańców gminy Ciepłowody korzystającym z terapii w Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” w Ząbkowicach Śląskich.
8. Wypłata diet dla członków GKRPA.
9. Opłacenie opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia .
10. Zakup ulotek oraz materiałów profilaktycznych dla szkoły, ośrodka zdrowia, policji, ośrodka pomocy społecznej.
11. Opłata sądowa o skierowanie na leczenie odwykowe .

Komisja swoje czynności opiera głównie na wnioskach złożonych przez Policję, Zespół Interdyscyplinarny, pracowników socjalnych, rodziny o przeprowadzenie rozmowy profilaktycznej i podjęcie działań w zakresie uzależnienia z daną osobą czy rodziną. Należy zaznaczyć, aby skutecznie podjąć leczenie odwykowe zależy to głównie od samej osoby zainteresowanej. Dlatego praca z osobami uzależnionymi wymaga ciągłej motywacji i wsparcia.

Na bieżąco prowadzona jest kampania informacyjna nt. działalności Zespołu Interdyscyplinarnego rozpowszechniana przez jego członków i Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach.

W Ośrodku działa punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, w każdy pierwszy i ostatni piątek miesiąca od 14 do 15 godziny.

Centrum Terapii Uzależnień „SANGO”, 57-200 Ząbkowice Śląskie,
ul. Wrocławska 23 lok. 23:

-udziela dla osób wywodzących się z terenu Gminy Ciepłowody działań o charakterze profilaktycznym oraz ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych obejmujących świadczenia medyczne w zakresie sprawowania opieki nad uzależnionymi od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz osobami z zaburzeniami nawyków i popędów (patologiczny hazard), a także członków rodzin tych osób.

-udziela świadczeń zdrowotnych zgodnie z przepisami:

-realizuje programy terapeutyczne:

podstawowy program psychoterapii uzależnienia,

trening zachowań konstruktywnych,

trening zapobiegania nawrotom choroby,

podstawowy program dla osób współuzależnionych,

podstawowy program dla dorosłych dzieci alkoholików.

Cel 6 : Ochrona przed przemocą

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Popychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu. Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

Przemoc seksualna

Przemoc seksualna to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności. Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy. Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp.

Zaniedbanie

Zaniedbanie to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Gdzie uzyskasz pomoc :

- możliwość skorzystania z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach, tel. 748103562
- Punkt Konsultacyjny działający przy GKRPA w Ciepłowodach (ostatni piątek każdego miesiąca w godz. 14.00 – 15.00)
- poradnictwo psychologiczne w siedzibie OPS Ciepłowody (dwa ostatnie czwartki miesiąca w godz. 9.00 – 13.00)
- poradnictwo prawne (po wcześniejszym umówieniu wizyty za pośrednictwem OPS Ciepłowody)

- Centrum Terapii Uzależnień SANGO w Ząbkowicach Śl. ul. Wrocławka 23, tel. 721 322 954
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciepłowodach (siedziba OPS Ciepłowydy), tel. 748103562

Kluczową rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa gmina. Jej obowiązkiem jest w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach tego obowiązku do gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ważnym zadaniem gminy w tym zakresie jest również udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, zwłaszcza poprzez zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia oraz prowadzenie różnego rodzaju poradnictwa i podejmowanie działań interwencyjnych. Nie mniej istotnym zadaniem gminy jest także współpraca z innymi podmiotami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W art. 9 ust. 1 u.p.p.d. ustawodawca wprowadził zobowiązuje wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do współdziałania z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi, tylko gminie jednak przekazuje kompetencje do tworzenia zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 u.p.p.d.).

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie gminy Ciepłowydy.

Zadania zespołu:

- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- diagnozowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,
- kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy,
- pracowanie adekwatnych strategii postępowania w przypadku rozpoznania i zgłoszenia przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności organizowanie współpracy służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy,
- kierowanie wyników ustaleń Zespołu za pośrednictwem Przewodniczącego Zespołu do instytucji i organów uprawnionych ustawowo do podejmowania działań postulowanych przez Zespół,
- podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w ramach procedury „Niebieska Karta”.

PROCEDURA INTERWENCJI SŁUŻB W SPRAWACH PRZEMOCY W RODZINIE - „NIEBIESKA KARTA”

Jeśli zachodzi podejrzenie, że osoba jest dotknięta przemocą - przedstawiciel jednej z pięciu służb: oświaty, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” - przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A”.

Formularz „Niebieska Karta - B”, który zawiera pouczenie dla osób dotkniętych przemocą domową, przekazuje się osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą.

Uruchomienie procedury może nastąpić w różnych okolicznościach np.

- podczas interwencji policji w rodzinie,
- podczas badania lekarskiego osoby dotkniętej przemocą domową,
- w trakcie kontaktu przedstawiciela danej służby (np. szkoły, służby zdrowia, pomocy społecznej itp.) upoważnionej do wszczęcia procedury, z osobą, która doznała przemocy. Nawet jeśli nie ma dowodów wprost świadczących o występowaniu przemocy – ale są podejrzenia, że osoba może jej doznawać – należy wszcząć procedurę, a zespół interdyscyplinarny rozstrzygnie o zasadności prowadzenia dalszych działań,
- na prośbę osoby doznającej przemocy domowej,
- jeśli świadek przemocy w rodzinie zgłasza jednej z instytucji sytuację przemocy. Wówczas z osobą doznającą przemocy kontaktuje się dzielnicowy lub przedstawiciel pomocy społecznej, który podczas rozmowy może uruchomić procedurę „Niebieskie Karty” wypełniając formularz „A”.

W ciągu 7 dni formularz „Niebieska Karta-A” przesyła się do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który w ciągu trzech dni od daty jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

Po uruchomieniu procedury interwencyjnej, która ma na celu zatrzymanie przemocy domowej „Niebieska Karta”

Grupa diagnostyczno - pomocowa:

- zaprasza na swoje posiedzenie osobę wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, aby zdiagnozować jej sytuację socjalno-bytową, poznać jej potrzeby, opracować wspólnie z nią, indywidualny plan pomocy, który pozwoli zatrzymać przemoc,
- podejmuje działania wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, mające na celu zatrzymanie przemocy,
- poszczególne służby, wchodzące w skład grupy roboczej podejmują działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom występującym w rodzinie np. dzielnicowy składa systematyczne wizyty w rodzinie, pedagog szkolny diagnozuje sytuację dzieci, które są w rodzinie, pracownik socjalny prowadzi rozmowy mające na celu szeroko rozumianą pomoc,
- monitoruje sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentuje działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efekty tych działań,

- informuje Przewodniczącego Zespołu o efektach działań grup diagnostyczno - pomocowych w przypadku ustania przemocy domowej, braku zasadności podejmowania dalszych działań, zrealizowania indywidualnego planu pomocy,

Procedura „Niebieska Karta” kończy się:

- w przypadku ustania przemocy domowej,
- braku zasadności podejmowania dalszych działań,
- zrealizowania indywidualnego planu pomocy,

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że :

- jest intencjonalna czyli jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierówne- w relacji jedna osoba ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy,
- naruszone są dobra osobiste- sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe dobra ofiary np. prawo nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony,
- dziecko krzywdzone – to takie, które cierpi z powodu niewłaściwego zachowania innych osób- głównie rodziców, opiekunów- w stosunku do niego a przy tym doznaje poczucia niesprawiedliwości i bezsilności.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny został zwołany pięć razy. Zostało powołanych 12 grupy diagnostyczno - pomocowych, które spotkały się na 21 posiedzeniach.

Do Zespołu w 2023 r. wpłynęło 14 Niebieskich Kart. Wszystkie karty zostały założone przez Policję. W czterech rodzinach Niebieska Karta została założona dwa lub więcej razy, również w poprzednich latach. W jednym przypadku Zespół pracował tylko z osobą doznającą przemocy na terenie gminy Ciepłowody, natomiast czynności z osobą stosującą przemoc były prowadzone na terenie gminy Grodków. Liczba sprawców to 9 osób, natomiast liczba ofiar to 12 osób. Skierowano 8 wniosków do Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciepłowodach, 4 do Prokuratury Rejonowej w Ząbkowicach Śl. oraz 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl.

Rodziny zostały objęte pomocą Zespołu, poinformowane o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, pomocy psychologicznej i prawnej, a także o działaniu Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” w Ząbkowicach Śl., oraz o działaniu Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przepiętstwem w Ząbkowicach Śl.

Procedurę Niebieskiej Karty zakończono w trzech przypadkach z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Osobom doświadczającym przemocy proponowana jest pomoc w formie:

- poradnictwa psychologicznego,
- poradnictwa prawnego,

- schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- pomocy materialnej z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zjawisko przemocy bardzo często powiązane jest z nadużywaniem alkoholu przez osobę stosującą przemoc. Osobom stosującym przemoc proponowana jest konsultacja psychologiczna oraz kontakt z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby stosujące przemoc niechętnie podejmują współpracę z Zespołem. Na bieżąco prowadzona jest kampania informacyjna nt. działalności Zespołu Interdyscyplinarnego rozpowszechniana przez jego członków i Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach. Prowadzone są też, działania edukacyjne mające na celu wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. Na terenie gminnych jednostek i instytucji dystrybuowane są ulotki i broszury informacyjne związane z tematyką przemocy w rodzinie, cyberprzemocy oraz problemu uzależnień, rozpowszechniono też plakaty z informacjami o dostępnych formach pomocy. Ponadto podnoszono kwalifikacje osób pracujących z rodzinami zagrożonymi problemem przemocy.

Cel 7 : Działania na rzecz osób starszych

W 2023 r. Gmina udzielała usługi wsparcia seniorom: wsparcie społeczne, psychologiczne, w czynnościach dnia codziennego i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób 65 lat i więcej. Gmina Ciepłowody jest gminą wiejską z przeważającym modelem rodzin wielopokoleniowych i widocznym wsparciem sąsiedzkim.

Pracownicy socjalni monitorują środowiska dla osób samotnych w sytuacji, kiedy osoba, w szczególności starsza, niepełnosprawna nie jest w stanie zapewnić sobie posiłku lub produktów żywnościowych, a także wymaga pomocy w formie usług opiekuńczych pomoc przyznawana będzie na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Ponadto osobie wymagającej całodobowej opieki, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej lub Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym.

Głównym zadaniem jest uwrażliwienie i aktywizacja społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych. W OPS osoba samotna, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Zakres usług uzgadniany jest z osobą potrzebującą tej formy pomocy po rozeznaniu potrzeb w środowisku domowym z uwzględnieniem zaleceń lekarskich.

W 2023 r. Ośrodek przystąpił do realizacji programu "Opieka 75 +" Program przyczynił się do wsparcia finansowego w zakresie realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, t.j. świadczenie usług opiekuńczych,

w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

W 2023 r. rzeczywista liczba osób, którym decyzja przyznano usługi opiekuńcze w ramach programu "Opieka 75 +" wyniosła 2 osoby. Rzeczywista liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych przyznanych osobom w wieku 75 lat i więcej wyniosła 819 godzin.

Partycypowanie w kosztach pobytu naszych mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej jest zadaniem własnym Gminy. Koszt utrzymania klientów w domach pomocy społecznej jest bardzo wysoki i stanowi duże obciążenie dla budżetu Gminy. Osoby przebywające w placówce również ponoszą odpłatność w wysokości 70% swojej emerytury. Ośrodek poniósł natomiast różnicę pomiędzy pełną odpłatnością ustaloną przez Starostów i obowiązującą w danej placówce a kwotą wniesioną przez pensjonariusza.

W domach pomocy społecznej w 2023 roku przebywało 4 osoby.

Wydatkowana kwota na odpłatność za pobyt w domach pomocy to 180 193 złote.

Rekomendacje :

Reasumując po przeanalizowaniu powyższych wniosków rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań aktywnie wpływających na spójność społeczną i poprawę jakości życia mieszkańców

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w Strategii w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy i przepisami prawa.

Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Gmina-Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Gmina Ciepłowody dysponuje potencjałem społecznym, który może być wykorzystany na rzecz rozwoju środowiska lokalnego. Potencjał ten nie jest jednak w dostatecznym stopniu uruchomiony. Dlatego też istotne znaczenie będzie miało aktywizowanie i włączanie mieszkańców w inicjatywy służące poczuciu współodpowiedzialności za najbliższe otoczenie oraz całą wspólnotę samorządową. W tym celu wskazane jest wzmacnianie roli lokalnych liderów, w tym radnych, sołtysów, członków rad sołeckich, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców angażujących się lub chcących się zaangażować w życie lokalnej społeczności.

Warto jednak wskazać, że zasadniczo nie zmienia się sytuacja osób, które ze względu na różnorodne bariery, takie jak np. niepełnosprawność, wiek, brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, a także prezentowane postawy i wykształcone nawyki (np. roszczeniowość, wyuczona bezradność), są najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem i biernością społeczną. Odpowiedzią na te wyzwania może być ekonomia społeczna, w tym ekonomizacja działalności organizacji pozarządowych.

Podsumowanie :

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych” jest wieloletnim dokumentem programowym i ma istotne znaczenie w planowaniu działań, których celem jest poprawa warunków życia mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ukierunkowana jest na rozpowszechnienie, rozszerzenie i pogłębienie formy aktywności społecznej poprzez współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie.

Realizacja celów przyjętych w ramach Strategii opierała się na założeniu odejścia od modelu pomocy społecznej, w której podstawową funkcją było udzielanie wsparcia finansowego, do modelu nastawionego na wzmocnienie osób i rodzin wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów. Możliwe to było między innymi dzięki rozwojowi różnego rodzaju form pomocy, w postaci poradnictwa, w tym prawnego i psychologicznego oraz terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- wzrost atrakcyjności Gminy jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów;